

Про затвердження Положення про стандартизацію у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України

dep_1466 від 2016.12.02

Статус: Акт чинний

Версія від: 2 грудня 2016

Набуття чинності:

2 грудня 2016 року

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

02.12.2016 № 655

Про затвердження Положення про стандартизацію у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України

Відповідно до статті 16 Закону України “Про стандартизацію” та з метою гармонізації системи стандартизації у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України з відповідними системами країн-членів НАТО, враховуючи проведені організаційно-штатні заходи в Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, **НАКАЗУЮ:**

1. Затвердити Положення про стандартизацію у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України, що додається.
2. Покласти на Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації виконання функцій органу військової стандартизації.
3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністра оборони України від 27 грудня 2006 року № 752 “Про затвердження Положення про стандартизацію у воєнній сфері” (зі змінами).
4. Наказ розіслати згідно з розрахунком розсилки.

Тимчасово виконуючий обов’язки Міністра оборони України	І. С. Руснак

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України

ПОЛОЖЕННЯ
про стандартизацію у Міністерстві оборони України та
Збройних Силах України

1. Загальні положення

1.1. Це Положення регулює відносини зі стандартизації, що здійснюються у Міністерстві оборони України (далі – МО України) та Збройних Силах України (далі – ЗС України).

Стандартизація у МО України та ЗС України є складовою частиною стандартизації у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва.

1.2. У цьому Положенні терміни вживаються згідно з Законами України “Про стандартизацію”, “Про державне оборонне замовлення”, військовим стандартом ВСТ 01.001.002 “Військова система стандартизації. Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення”, а також у такому значенні:

військова стандартизація – діяльність, що полягає в установленні положень для загального та неодноразового використання щодо наявних чи потенційних завдань і спрямована на досягнення оптимального ступеня впорядкованості під час організації та здійснення всіх видів діяльності МО України та ЗС України відповідно до покладених на них функцій;

військовий стандарт (далі – ВСТ) – нормативний документ, заснований на консенсусі та затверджений органом військової стандартизації, що встановлює для загального і багаторазового використання правила, настанови або характеристики щодо діяльності у воєнній сфері або її результатів, та спрямований на досягнення оптимального ступеня впорядкування в цій сфері;

міжнародний військовий нормативний документ – міжнародні, регіональні та національні нормативні документи інших держав з питань військової стандартизації, а також нормативні документи НАТО зі стандартизації (угоди, союзні публікації, директиви тощо);

предмет постачання – окремий елемент матеріальної продукції (готовий виріб, складова частина виробу, комплект, сировина, речовина або матеріал), який є об’єктом самостійного постачання;

орган військової стандартизації (далі – ОВС) – визначена Міністром оборони України організація чи установа, основна функція якої полягає в керівництві та організації робіт зі стандартизації у МО України та ЗС України (за напрямками оперативної, адміністративної та матеріальної стандартизації);

організація, що здійснює стандартизацію у МО України (ЗС України) (далі – організація з військової стандартизації) – підприємство, установа, організація, вищий військовий навчальний заклад МО України (ЗС України), однією з функцій якої є виконання робіт зі стандартизації;

фонд нормативних документів ЗС України – сукупність актів законодавства та нормативних документів, що встановлюють правила, загальні принципи, вимоги чи характеристики різного виду діяльності або її результатів у воєнній сфері для багаторазового їх використання.

1.3. Проведення робіт з військової стандартизації здійснюється відповідно до чинного законодавства, цього Положення, військових стандартів.

1.4. Дія цього Положення не поширюється на стандарти підготовки військ, стандарти освіти, стандарти (протоколи) надання медичної допомоги, стандарти бухгалтерського обліку і внутрішнього аудиту.

2. Основні види та об'єкти військової стандартизації

2.1. Залежно від об'єкта стандартизації військову стандартизацію розрізняють на оперативну, матеріальну та адміністративну.

2.2. Об'єктами оперативної стандартизації є правила, процедури, функції, методи, діяльність та її результати у сферах планування, підготовки, повсякденної діяльності, застосування військ (сил), управління військами (силами), взаємосумісності підрозділів ЗС України зі збройними силами інших держав, безпеки особового складу та довкілля.

2.3. Об'єктами матеріальної стандартизації є вироби матеріальної продукції (у тому числі озброєння, військова техніка, їх складники, матеріали, інші предмети постачання ЗС України), їх сумісність, позначення, фасування, маркування, діяльність та її результати, пов'язані з життєвим циклом виробів.

2.4. Об'єктами адміністративної стандартизації є термінологія, фінанси, персонал та інші питання, які не охоплюються оперативною та матеріальною стандартизацією.

3. Суб'єкти військової стандартизації, їх функції, повноваження та відповідальність

3.1. Суб'єкти військової стандартизації:

- ОВС;
- комісія з проблем військової стандартизації;
- структурні підрозділи МО України та Генерального штабу Збройних Сил України (далі – ГШ ЗС України), види ЗС України, органи військового управління, безпосередньо підпорядковані ГШ ЗС України (далі – органи військового управління);
- організації з військової стандартизації;
- тимчасові робочі групи для проведення робіт з військової стандартизації.

3.2. Загальне керівництво військовою стандартизацією здійснює заступник Міністра оборони України (згідно з розподілом обов'язків) через ОВС.

3.3. До повноважень ОВС належать:

- розроблення і подання в установленому порядку пропозицій щодо формування та реалізації військової та військово-технічної політики з питань стандартизації;
- розроблення проектів законів, міжнародних угод, інших нормативно-правових актів, нормативних документів з питань функціонування системи військової стандартизації;
- підготовка та надання пропозицій щодо порядку застосування стандартів та кодексів усталеної практики для задоволення потреб оборони України, координація діяльності з їх впровадження у МО України та ЗС України;
- узагальнення пропозицій щодо розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування та відновлення дії національних стандартів, кодексів усталеної практики, технічних умов на продукцію, процеси та послуги оборонного призначення і змін до них, участь у формуванні програм робіт з національної стандартизації;

- організація виконання програми робіт з національної стандартизації у МО України та ЗС України;
- здійснення функцій секретаріату технічного комітету зі стандартизації продукції оборонного призначення в рамках національної системи стандартизації;
- здійснення обліку технічних умов на продукцію, процеси і послуги оборонного призначення та зберігання їх облікованих копій;
- встановлення процедур розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування, відновлення дії ВСТ та внесення змін до них;
- організація та координація діяльності щодо розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування, відновлення дії та внесення змін до ВСТ;
- прийняття, скасування, відновлення дії ВСТ та змін до них;
- реєстрація ВСТ;
- формування програм МО України з військової стандартизації та здійснення контролю за їх виконанням;
- ведення фонду нормативних документів ЗС України;
- інформаційне забезпечення суб'єктів військової стандартизації з питань стандартизації;
- забезпечення роботи комісії із проблем військової стандартизації;
- взаємодія з питань стандартизації з центральними органами виконавчої влади, суб'єктами військової стандартизації, підприємствами, установами й організаціями;
- підготовка та надання пропозицій з питань міжнародного співробітництва у сфері стандартизації;
- співробітництво у сфері військової стандартизації з відповідними організаціями інших держав;
- представлення інтересів МО України та ЗС України у відповідних міжнародних та регіональних організаціях зі стандартизації;
- організація замовлення, отримання, обліку, зберігання та впровадження міжнародних військових нормативних документів зі стандартизації;
- проведення експертизи наказів, у яких даються визначення понять, на відповідність термінології, прийнятій у нормативно-правових актах та нормативних документах України;
- участь у підготовці державних контрактів на закупівлю продукції, робіт і послуг оборонного призначення у частині, що стосується стандартизації;
- організація закупівлі для потреб МО України та ЗС України стандартів та інших нормативних документів зі стандартизації;
- організація та проведення заходів (наради, збори, семінари тощо) із загальних питань військової стандартизації.

3.4. Керівник ОВС відповідає за функціонування ОВС та виконання функцій секретаріату технічного комітету зі стандартизації продукції оборонного призначення в рамках національної системи стандартизації, а також затверджує:

- технічні завдання (далі – ТЗ) на розроблення ВСТ, замовником яких є ОВС;
- усі види ВСТ;

- положення про фонд нормативних документів ЗС України.

3.5. Комісія з проблем військової стандартизації є координуючим органом військової стандартизації. Порядок створення комісії, її функції та організація діяльності визначаються окремим ВСТ.

3.6. Органи військового управління здійснюють функції з військової стандартизації у межах визначених напрямів діяльності і закріпленої номенклатури продукції оборонного призначення, що постачається для потреб МО України та ЗС України. Функціями органів військового управління у сфері військової стандартизації є:

- організація робіт з військової стандартизації у межах визначеної компетенції;
- взаємодія з питань військової стандартизації з іншими суб'єктами військової стандартизації, підприємствами, установами і організаціями;
- подання пропозицій до програм МО України з військової стандартизації;
- розроблення розділів нормативного забезпечення відповідних підпрограм програм розвитку ЗС України ‚ озброєння, військової техніки, інформаційних систем та інших предметів постачання;
- розроблення та узгодження ВСТ, у тому числі загальних тактико- технічних (технічних) вимог до відповідних видів (типів) військової техніки та інших предметів постачання;
- подання пропозицій до проектів програм робіт з національної стандартизації;
- розгляд та надання коментарів до проектів національних стандартів, стандартів інших рівнів, ВСТ;
- впровадження міжнародних військових нормативних документів зі стандартизації;
- контроль за виконанням робіт із військової стандартизації, замовником яких є орган військового управління;
- здійснення контролю за додержанням стандартів ‚ норм і правил у підпорядкованих підрозділах;
- визначення організацій з військової стандартизації за своїми напрямками діяльності, а також пропозицій до планів їх робіт стосовно військової стандартизації;
- підготовка пропозицій стосовно питань міжнародного співробітництва у сфері стандартизації;
- організація та проведення інформаційного забезпечення з питань військової стандартизації підпорядкованих військових частин, організацій, установ.

3.7. Керівник органу військового управління відповідає за виконання органом військового управління, підпорядкованими йому військовими частинами, організаціями, установами функцій, визначених у пункті 3.6 цього Положення.

Керівник органу військового управління затверджує технічне завдання на розроблення ВСТ, замовником яких є орган військового управління, погоджує проекти стандартів у межах своєї компетенції. За необхідності, визначає організації з військової стандартизації з числа підпорядкованих йому військових частин, організацій, установ та створює тимчасові робочі групи для проведення робіт з військової стандартизації.

3.8. Організації з військової стандартизації є основними робочими органами військової стандартизації. Як правило, функції організацій з військової стандартизації виконують військові наукові (науково-дослідні) установи.

3.9. Організації з військової стандартизації визначаються керівниками органів військового управління. Напрями діяльності організацій з військової стандартизації підлягають погодженню з їх керівниками (у разі відсутності прямого підпорядкування). Об'єктами стандартизації для організацій є відповідні сукупності об'єктів наукових досліджень, наприклад: окремі види діяльності, озброєння, військова техніка, інформаційні системи та інші предмети постачання, види забезпечення ЗС України. Функціями організацій з військової стандартизації за визначеним напрямом діяльності є:

- проведення досліджень з розроблення й формування наукових, науково-технічних, а також інших програм у частині стандартизації;
- проведення науково-дослідних (дослідно-конструкторських) робіт із стандартизації;
- розроблення проектів ВСТ на конкретні види діяльності, озброєння, військову техніку, інформаційні системи та інші предмети постачання, види забезпечення ЗС України;
- перевірка та своєчасний перегляд ВСТ та інших стандартів відповідно до покладених завдань та визначених напрямів діяльності;
- розгляд проектів національних стандартів, підготовка коментарів до них та пропозицій щодо доцільності застосування їх у ЗС України;
- супроводження розробок ВСТ;
- взаємодія з питань стандартизації з іншими суб'єктами стандартизації, підприємствами, установами й організаціями;
- своєчасне інформування органів військового управління про хід виконання програм стандартизації (у частині, що стосується замовлених ними робіт), подання до ОВС інформації про хід розробок ВСТ та про проблемні питання зі стандартизації;
- інформаційне забезпечення робіт зі стандартизації за визначеними напрямами діяльності та закріпленою номенклатурою військової техніки та інших предметів постачання;
- проведення наукових (науково-технічних) конференцій, семінарів та нарад з питань військової стандартизації.

3.10. Керівник організації з військової стандартизації відповідає за виконання організацією функцій, визначених у пункті 3.9 цього Положення. Він організовує та контролює виконання робіт зі стандартизації за визначеним напрямом діяльності. Керівник організації з військової стандартизації має право за дорученням начальника відповідного органу військового управління, якому він підпорядкований, погоджувати проекти ТЗ на розроблення ВСТ, погоджувати проекти інших стандартів у межах визначеної компетенції.

3.11. Тимчасові робочі групи для проведення робіт з військової стандартизації (далі – робочі групи) створюються для ведення робіт у межах визначених напрямів діяльності або вирішення конкретних завдань.

3.12. Робочі групи визначаються керівниками органів військового управління (організацій з військової стандартизації) за визначеними напрямами діяльності. В окремих випадках можуть створюватися спільні робочі групи для виконання завдань, у яких заінтересовані більше ніж один орган військового управління. Таку спільну робочу групу створюють при одному органі військового управління (організації з військової

стандартизації) за взаємною домовленістю, встановлюючи її чисельність, представництво, чітку відповідальність за остаточні результати роботи.

Функціями робочих груп (спільних робочих груп) за визначеними напрямками діяльності (завданнями) є:

- розроблення проектів національних стандартів, ВСТ;
- впровадження міжнародних військових нормативних документів зі стандартизації;
- перевірка та перегляд ВСТ та інших стандартів відповідно до покладених завдань та визначених напрямів діяльності;
- розгляд проектів національних стандартів, підготовка коментарів до них та пропозицій щодо доцільності застосування їх у ЗС України;
- своєчасне інформування органів військового управління (організацій з військової стандартизації) про хід виконання робіт за визначеними напрямками діяльності (завданнями);
- взаємодія з питань стандартизації з іншими суб'єктами стандартизації, підприємствами, установами й організаціями.

4. Організація планування та проведення робіт зі стандартизації 4.1. Замовниками робіт зі стандартизації можуть бути: Міністр оборони України та його заступники, начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України та його заступники, керівники органів військового управління у межах визначених напрямів діяльності, закріпленої номенклатури озброєння, військової техніки, інформаційних систем та інших предметів постачання.

4.2. Виконавцями робіт зі стандартизації можуть бути:

- суб'єкти військової стандартизації – за рахунок утримання, відповідно до чинного законодавства;
- технічні комітети стандартизації, підприємства, установи й організації всіх форм власності – на договірній основі, відповідно до чинного законодавства.

4.3. Виконання робіт з національної стандартизації здійснюють відповідно до правил національної системи стандартизації.

4.4. Виконання робіт з військової стандартизації здійснюють на плановій основі. Планування здійснюють шляхом:

- розроблення підпрограм чи розділів з нормативного забезпечення програм розвитку ЗС України, озброєння, військової техніки, інформаційної інфраструктури та інформаційних структур, військових наукових та науково-технічних програм;
- формування програм військової стандартизації;
- включення заходів (робіт) зі стандартизації до ТЗ на виконання науково-дослідних робіт та дослідно-конструкторських робіт.

4.5. Порядок формування програм військової стандартизації встановлено у ВСТ 01.001.003 “Військова система стандартизації. Порядок розроблення і реєстрації військових стандартів” (далі – ВСТ 01.001.003). Роботи з програм військової стандартизації включаються до планів діяльності замовників та виконавців відповідних робіт.

4.6. Контроль за виконанням окремих тем програм військової стандартизації здійснюють замовники цих

робіт. Загальний контроль за виконанням програм і планів військової стандартизації здійснює ОВС.

4.7. Відповідальність за актуальність, якість та своєчасність виконання конкретних тем програм військової стандартизації несуть безпосередні виконавці робіт.

4.8. Проекти ВСТ, погоджені зацікавленими органами військового управління, підприємствами, установами й організаціями, підлягають експертизі та реєстрації в порядку, установленому у ВСТ 01.001.003.

4.9. ВСТ застосовуються безпосередньо чи шляхом посилання на них в інших документах. Застосування ВСТ чи їх окремих положень є обов'язковим:

- для всіх суб'єктів військової стандартизації, якщо це передбачено в технічних регламентах чи інших нормативно-правових актах;
- для учасників угоди (контракту) щодо розроблення, виготовлення чи постачання продукції, якщо в ній (ньому) є посилання на певні ВСТ;
- для суб'єктів військової стандартизації, якщо у відповідних військових нормативно-правових актах та інших документах правового характеру МО України, ГШ ЗС України, органів військового управління є посилання на ці ВСТ.

4.10. Усі затверджені ВСТ підлягають реєстрації у ОВС.

4.11. Реєстрація ВСТ проводиться з метою єдиного централізованого обліку та зберігання оригіналів, дублікатів і копій ВСТ, а також ведення автоматизованого банку даних про ВСТ та організації інформаційного забезпечення.

4.12. ВСТ, які не пройшли реєстрацію, застосуванню не підлягають.

4.13. Процедури розроблення, прийняття, перевірки, перегляду, скасування, відновлення дії ВСТ та змін до них установлені у ВСТ 01.001.003.

4.14. Правила оформлення ВСТ установлені у ВСТ 01.001.004 "Військова система стандартизації. Вимоги до побудови, викладення та оформлення військових стандартів".

5. Організація контролю за додержанням військових стандартів у МО України та ЗС України

5.1. Контроль за додержанням військових стандартів, обов'язкових до застосування, здійснює Головна інспекція Міністерства оборони України та органи військового управління у межах визначеної компетенції із залученням, за необхідності, фахівців інших військових частин, установ та організацій.

5.2. Загальний контроль та організація робіт з нагляду за додержанням військових стандартів визначаються окремим ВСТ.

6. Міжнародне співробітництво з військової стандартизації

6.1. Міжнародне співробітництво з військової стандартизації проводиться відповідно до вимог чинного законодавства та міжнародних договорів. Метою міжнародного співробітництва з військової стандартизації є забезпечення необхідного рівня взаємосумісності між ЗС України та збройними силами інших держав.

6.2. У заходах з міжнародного співробітництва з військової стандартизації беруть участь уповноважені представники ОВС, органів військового управління, організацій з військової стандартизації, окремих

військових частин, військових навчальних закладів, установ та організацій у межах визначених напрямів діяльності, закріпленої номенклатури військової техніки та інших предметів постачання.

7. Організація інформаційного забезпечення з військової стандартизації

7.1. Інформаційне забезпечення з військової стандартизації здійснюють шляхом забезпечення користувачів інформацією, що міститься у фонді нормативних документів ЗС України, національними стандартами, ВСТ та іншими нормативними документами.

7.2. Основні положення та порядок здійснення інформаційного забезпечення з військової стандартизації установлені у ВСТ 01.001.006 “Військова система стандартизації. Інформаційне забезпечення робіт з військової стандартизації. Основні положення”.

8. Фінансування робіт з військової стандартизації

Фінансування робіт з військової стандартизації здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України в межах асигнувань, передбачених кошторисом МО України на ці цілі на відповідний рік.

9. Вимоги щодо охорони державної таємниці та захисту службової інформації

Роботи з військової стандартизації здійснюються із дотриманням вимог законодавства та нормативних документів про державну таємницю та захист службової інформації.

Начальник Управління стандартизації, кодифікації та каталогізації полковник	О. Ю. Кумеда